

احتمال جایگزینی الحریری وجود دارد

آمریکا و عربستان و مانع تراشی برای تشکیل کابینه لبنان

فشارهای عربستان و آمریکا عامل اصلی تشکیل نشدن کابینه لبنان است؛ زیرا این دو کشور در تلاش هستند آنچه را در یک فرآیند دموکراتیک و براساس رای اعتماد مردم لبنان از دست داده اند با استراتژی تأخیر در تشکیل کابینه و بحران آفرینی دوباره به دست آورند.

به نظر می رسد تأخیر و تعویق به میراث سیستم سیاسی و ساختار قدرت لبنان تبدیل شده است انتخابات پارلمانی این کشور که با پنج سال تأخیر در ۱۶ اردیبهشت امسال برگزار شد این امید را دوباره در این کشور زنده کرد که شاید بیروت بتواند با گذار از این ضعف سیاسی به وضعیت طبیعی برگزاری انتخابات و تشکیل دولت بازگردد؛ اما با گذشت نزدیک به هفت ماه از انتخابات همچنان دولت جدید این کشور تشکیل نشده است و هیچ روزنه امیدی برای این موضوع وجود ندارد. نامزد مامور تشکیل کابینه جدید سعد الحریری نیز بدون داشتن هیچ برنامه روشنی تنها برای تأخیر در این فرآیند تلاش می کند؛ اما چرا پس از هفت ماه همچنان این فرآیند پایان ناپذیر به نظر می رسد؟ چه عامل یا عواملی مانع از تشکیل کابینه جدید در بیروت می شوند؟ آیا قانون اساسی هیچ گونه مکانیزم قانونی را برای این مسئله تعیین نکرده است؟ در صورت عدم موفقیت الحریری آینده لبنان به کجا خواهد رفت؟ گروه های مقاومت در این حالت با چه گزینه یا گزینه هایی می توانند با این اوضاع مقابله کنند؟ برای بررسی این مسائل و چندین موضوع دیگر خبرنگار بین الملل ایسکانیوز با عماد آبشناس کارشناس مسائل لبنان گفت‌وگو کرده است که در ادامه خواهید خواند.

* با گذشت نزدیک به هفت ماه از برگزاری انتخابات پارلمانی لبنان این کشور همچنان در انتظار تشکیل کابینه قرار دارد؛ اما چرا دولت جدید در بیروت تشکیل نمی شود؟ چه عامل یا عواملی باعث این تأخیر طولانی مدت شده اند؟ نتایج انتخابات این دوره انتخابات پارلمانی لبنان عامل اصلی عدم تشکیل دولت جدید این کشور است. در این انتخابات گروه مقاومت توانست اکثریت پارلمانی را به دست آورد و طرفداران عربستان، اسرائیل و محور کشورهای غربی را به رغم صرف هزینه های مالی فراوان شکست دهد. پس از اعلام نتایج تاکنون گروه های وابسته به عربستان یک استراتژی جدید در پیش گرفته اند براساس این راهبرد جدید و برای جبران شکست انتخابات روز ۱۶ اردیبهشت، فرآیند تشکیل کابینه به تأخیر خواهد افتاد تا از این طریق گروه پیروز در انتخابات به قبول خواسته های گروه شکست خورده گردن نهند. اکنون رسالت سعد الحریری نامزد تشکیل دولت جدید این است این روند را به تأخیر اندازد و با ایجاد نارضایتی در بطن جامعه نیز محبوبیت گروه های نزدیک به محور مقاومت را تضعیف سازد. در حال حاضر الحریری و متحدینش بر روی امتیاز دهی مقاومت در لبنان شرط بندی کرده اند هرچند بعید به نظر می رسد در این راهبرد خود موفقیتی به دست آورند زیرا آنچه را در روز انتخابات و در یک فرآیند دموکراتیک از دست داده اند نمی توانند با استفاده از شانتاژ و باج خواهی غیرمعمول و در یک پروسه غیر مدنی دوباره به دست آورند.

* اما آیا قانون اساسی لبنان هیچ راهکار و یا زمان بندی خاصی برای تشکیل دولت تعیین نکرده است؟ در این باره قانون اساسی لبنان چگونه عمل خواهد کرد؟

متاسفانه قانون اساسی لبنان در این زمینه هیچ گونه محدودیت و یا زمان بندی خاصی را برای نامزد تشکیل کابینه تعیین نکرده است به

عبارت دیگر قانون اساسی لبنان برخلاف سایر کشورها در این باره سکوت کرده است. اما در عرف این کشور و بیشتر کشورهای جهان نامزد تشکیل کابینه برای این کار دو ماه وقت در اختیار دارد و در این دوره دو ماهه کابینه خود را به مجلس معرفی می کند و اگر پس از پایان این دوره دو ماهه در ماموریت خود موفق نباشد با شخص دیگری جایگزین خواهد شد.

* آیا این احتمال وجود دارد با توافق گروه های سیاسی و یا تصمیم رئیس جمهور الحریری کنار گذاشته شود و شخص دیگری به جای وی مامور تشکیل کابینه شود؟

اینجا بستگی به توافق گروه ها و جناح های سیاسی دارد که نخست وزیر را تغییر دهند. اکنون این ماجرا در اختیار رئیس جمهور میشل عون و مجلس لبنان قرار دارد. اینها می توانند نخست وزیر دیگری را تعیین کنند که بتواند دولت تشکیل دهد. اما در حال حاضر تنها به واسطه یک سری ملاحظات سیاسی و فشارهای عربستان و آمریکا، میشل عون این اقدام را انجام نمی دهد اما اگر این ماجرا بخواد ادامه داشته باشد گروه مقاومت که اکثریت پارلمانی را در اختیار دارد می تواند از رئیس جمهور تقاضا کند نخست وزیر کنونی را خلع و نخست وزیر جدیدی را برگزیند.

* اما لبنان چگونه این خلا قانونی، حقوقی و سیاسی را تحمل خواهد کرد؟ این مسئله زمینه ساز بحران های داخلی نمی شود؟ لبنان حتی تجربه این را داشته که دو سال بدون رئیس جمهور و بدون نخست وزیر باشد و مردم آن نیز خیلی راحت زندگی کنند و هیچ مشکلی نداشته باشند و تنها مشکلی که آنها در آن مقطع داشتند مشکل شهرداری بیروت و شهرهای بزرگ بود که توانایی جمع آوری اشغال های شهری را نداشت. در حال حاضر نیز، اگر الحریری چه کابینه را تشکیل دهد و چه در این زمینه موفق عمل نکند تاثیری بر روی عملکرد دولت لبنان نخواهد داشت؛ زیرا سیستم لبنان تفکیک شده است و به هر حال اکنون اکثریت پارلمانی، قدرت را دست دارد و رئیس جمهور هم توسط همین اکثریت پارلمانی انتخاب شده و رئیس جمهور طرفدار مجموعه اکثریت پارلمانی است و در واقع اکنون قدرت در دست آنان قرار دارد و اگر الحریری دولت را تشکیل نمی دهد با این اقدام خود را بیشتر تضعیف می کند.

* یعنی این اقدام بیش از آنکه باعث تضعیف مقاومت شود زمینه ساز تخریب و تضعیف هرچه بیشتر گروه چهارده مارس و شخص الحریری می شود؟

پس از ماجرای گروگان گیری الحریری در عربستان و استعفای وی چهره و اعتبار الحریری به شدت در میانه جامعه لبنان مخدوش شده است نتایج انتخابات نیز به خوبی این مسئله را بروز داد. الحریری اکنون چهره یک شخصیت بدون قدرت و تابع عربستان را از خود به نمایش گذاشته است شخصیتی که حتی در عربستان مورد کتک کاری شدید نیز قرار گرفته است شخصیتی که تنها به واسطه مراودات مالی و روابط تجاری با سعودی ها حاضر است منافع ملی لبنان را نادیده بگیرد هم این مسائل باعث کاهش محبوبیت وی شده اند همین بحران عدم تشکیل کابینه نیز مزید بر علت شده است. اکنون در جامعه لبنان وی را به عنوان مسبب اصلی بن بست سیاسی قلمداد می کنند اگرچه این نکته را نیز دوباره ذکر می کنم عدم تشکیل دولت، گروه نزدیک به الحریری را بیش از پیش تضعیف خواهد کرد زیرا قدرت در اختیار گروه اکثریت قرار دارد و اگر اقلیت کابینه را تشکیل ندهد آنان ضررمند اصلی این مسئله خواهند بود.

* خبرهایی از جایگزینی الحریری با شخصیت های دیگر به گوش می رسد آیا خبرها صحت دارند؟ چه گزینه ها گزینه هایی برای جانشینی الحریری برای تشکیل کابینه مطرح شده اند؟

بر اساس قانون اساسی لبنان نخست وزیر به عنوان یکی از سه مقام اصلی دولت سهم گروه های اهل سنت این کشور است؛ یعنی در صورت شکست الحریری باید کابینه توسط یک شخصیت سنی دیگر تشکیل شود. اکنون چندین گزینه جدی سنی برای جایگزینی الحریری مطرح شده اند اما انتخاب گزینه جدید بیش از اینکه ناشی از عوامل قانونی و حقوقی باشد تابع توافقات سیاسی و بده بستان های گروه ها و جناح سیاسی این کشور است.

* بحران های منطقه ای و لاینحل ماندن بخش بزرگی از آنان چه تاثیری بر جامعه لبنان و این فرآیند داشته است؟ اکنون در منطقه خاورمیانه دو گروه بندی عمده وجود دارند یکی محور مقاومت و دیگری محور تحت امر آمریکا، اسرائیل و عربستان. محور دوم در طی سال های گذشته و به ویژه از سال ۲۰۱۱ تاکنون چه در عراق، چه در سوریه و چه در یمن شکست های بزرگی را تجربه کرده اند. مردم لبنان نیز با انتخابات ۱۶ اردیبهشت عملاً به محور مقاومت رای اعتماد دادند. طرف مقابل در تلاش است این تغییر در موازنه قوا را دوباره به حالت پیشین خود درآورد و از تمامی ابزار های خود در این راستا استفاده می کند؛ بنابراین طبیعی است دو محور همچنان در یک رقابت بزرگ باقی بمانند و لبنان نیز از این مسئله متاثر باشد به عبارت دیگر تا زمانی که بحران های منطقه ای چه در سوریه، چه در روابط تهران و ریاض ... ادامه داشته باشد بحران در لبنان نیز ادامه دارد.

* با این اوصاف لبنان چگونه می تواند بر بحران عدم تشکیل کابینه فائق آید؟ آیا الحیرری در این زمینه موفق خواهد شد یا روند طولانی تولد دولت جدید طولانی تر می شود؟

ما در این زمینه دو سناریو داریم اول اینکه گروه های مقاومت در پارلمان لبنان از رئیس جمهور تقاضا کنند با کنار گذاشتن الحیرری جایگزین دیگری برای وی انتخاب کند که این سناریو فعلاً محتمل به نظر نمی رسد اگرچه احتمال دارد با تطویل این بحران در دستور کار رئیس جمهور قرار گیرد. از طرف دیگر لبنان همواره مهد توافق های سیاسی بوده است و حتی مدل سیستم سیاسی این کشور مبتنی بر دموکراسی توافقی است؛ یعنی این احتمال وجود دارد در روزهای آتی با توافق دو گروه عمده این کشور کابینه به ریاست الحیرری و با تقسیم قدرت و پست ها تشکیل شود این سناریو اکنون بیشتر محتمل به نظر می رسد.